

Filip Rakoczy

Uniwersytet Wrocławski

XXII Zjazd Katedr Teorii i Filozofii Prawa *Prawo – polityka – sfera publiczna,* Wrocław, 18–21 września 2016 r.

W dniach 18–21 września 2016 r. odbył się XXII Zjazd Katedr Teorii i Filozofii Prawa. Wydarzenie miało miejsce we Wrocławiu i było organizowane na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego przez tamtejszą Katedrę Teorii i Filozofii Prawa. Tematyka zjazdu ogniskowała się wokół tytułu *Prawo – polityka – sfera publiczna* i przyciągnęła znaczne zainteresowanie naukowców z całej Polski.

Do uczestnictwa czynnego zarejestrowało się ponad 220 uczestników z różnych ośrodków badawczych i dydaktycznych, zarówno profesorów i doktorów, jak i doktorantów. Poza tym w zjeździe wzięli również udział uczestnicy bierni. Wydarzenie zostało podzielone na dwie sesje plenarne oraz 21 tematycznych grup roboczych. Do wygłoszenia wystąpień w ramach sesji plenarnych zostali zaproszeni: prof. Tomasz Gizbert-Studnicki, prof. Martin Krygier, prof. Jerzy Zajadło, prof. Marek Zirk-Sadowski, prof. Tomasz Pietrzykowski, prof. Grażyna Skąpska, prof. Jan Woleński, prof. Sławomira Wronkowska i dr Bohdan Zdziennicki. Sesje były moderowane przez profesorów: Adama Czarnotę i Tomasza Staweckiego. Pozostali uczestnicy wzięli udział w obradach w ramach grup roboczych, za których organizację odpowiadali moderatorzy wyłonieni spośród panelistów.

W poniedziałek 19 września 2016 r. konferencja została rozpoczęta wystąpieniem kierownika Katedry Teorii i Filozofii Prawa we Wrocławiu – prof. Andrzeja Batora, który krótko opisał historię dotychczasowych zjazdów. Mówca wskazał jednocześnie, że jest to zjazd prawdopodobnie najliczniejszy ze względu na liczbę uczestników, a także wielość centrów akademickich i przedstawicieli różnych dyscyplin z zakresu nauk prawnych. Następnie głos zabrał Rektor Uniwersytetu Wrocławskiego – prof. Adam Jezierski, który wskazał na rosnące znaczenie humanistyki w nauce, w tym w naukach prawnych, życząc jednocześnie uczestnikom owocnych obrad. Goście zostali przywitani także przez Dziekana Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii – prof. Karola Kiczkę, który podkreślił znaczenie ośrodków akademickich dla prawidłowego funkcjonowania państwa i rzeczywistości społecznej. Po tym wystąpieniu prof. A. Bator otworzył obrady pierwszej sesji plenarnej, której tematem było zagadnienie polityczności nauki prawa.

Po krótkim wstępie prof. T. Staweckiego, moderującego obrady, głos zabrał prof. T. Gizbert-Studnicki, prezentując wykład pod tytułem *Filozofia polityczna*

a *pozytywistyczna teoria prawa*, w ramach którego – na podstawie koncepcji Herberta L.A. Harta – wskazywał na immanentną obecność twierdzeń z zakresu filozofii politycznej w pozytywistycznych teoriach prawa. Następnie prof. J. Zajadło zaprezentował niezwykle ciekawe wystąpienie *Prawoznawstwo – polityczność nauki czy nauka polityczności?*, w którym odwołując się do postaci Carla Schmitta, rozważał, w jaki sposób we współczesnym prawoznawstwie powinno się ujmować problem polityczności. Trzecim referatem było wystąpienie prof. M. Zirk-Sadowskiego, który dokonał porównania siły illokucyjnej argumentacji prawnej i politycznej z perspektywy sędziego, wskazując na zaistniałe osłabienie znaczenia reguły uznania we współczesnym dyskursie politycznym. Ostatnim wykładem było wystąpienie prof. M. Krygiera, który odniósł się bezpośrednio do zagadnienia polityczności rządów prawa, a także powstałego zapotrzebowania na nowe ujęcia badawcze tego zjawiska. Po tym nastąpił czas na dyskusję rozpoczętą przez prof. T. Staweckiego, w której czynny udział, poza panelistami, wzięli m.in.: prof. Grażyna Skąpska, prof. Krzysztof Pałeczki, prof. Marek Smolak oraz prof. Stanisław Kaźmierczyk.

Dnia 20 września 2016 r. odbyła się druga sesja plenarna *Polityczność prawa i praktyki politycznej*, moderowana przez prof. A. Czarnotę, którą rozpoczęło wystąpienie prof. S. Wronkowskiej dotyczące niektórych aspektów instrumentalizacji prawa. W swoim referacie prof. S. Wronkowska rozważała zarówno przedmiotowe, jak i podmiotowe ujęcia instrumentalizacji prawa i manipulowania nim. Drugie wystąpienie, przedstawione przez prof. G. Skąpską, dotyczyło kryzysu konstytucjonalizmu i rządów prawa w Europie Środkowo-Wschodniej i omawiało problematykę związaną z pojęciem racjonalności ustawodawcy. Prof. J. Woleński wystąpił jako trzeci i wygłosił wykład, jak sam określił, bardziej publicystyczny, skupiający się na wolności religijnej w sferach prywatnej i publicznej. Następnie dr B. Zdziennicki przedstawił swój referat, zatytułowany *Ustawowe łamanie i obchodzenie regulacji konstytucyjnych*, podczas którego omawiał bieżące wydarzenia polityczne z perspektywy teoretycznoprawnej. Jako ostatni wystąpił prof. T. Pietrzykowski, który na przykładzie dwóch orzeczeń TK (w sprawie uboju rytualnego i odpłatności za studia stacjonarne) rozważał zakres granic prawniczej władzy politycznej. Po tym wystąpieniu prof. A. Czarnota otworzył prawie godzinną dyskusję, w której głos, poza panelistami, zabrali m.in.: prof. Stanisław Kaźmierczyk, prof. Adam Sulikowski, dr Agnieszka Dudzińska oraz dr Maciej Pichlak. Po dyskusji prof. A. Bator zamknął drugą sesję i podziękował wszystkim uczestnikom.

Po każdej sesji plenarnej rozpoczynały się spotkania w grupach roboczych. W ich ramach wygłoszono ponad dwieście wystąpień, które były omawiane podczas następującej po nich dyskusji. Poruszana tematyka dotyczyła szeregu najróżniejszych zagadnień, zaczynając od rozważań na gruncie poszczególnych dogmatyk, np. prawa karnego, poprzez wystąpienia z zakresu filozofii języka i estetyki, a kończąc na kierunkach nowatorskich, takich jak geografia prawna czy sprawiedliwość przestrzenna. Należy wskazać, że w grupach wspólnie obradowali zarówno profesorowie prawa, jak i studenci, którzy także mogli zaprezentować swoje wystąpienia. Poszczególne spotkania odbywały się w salach budynku D Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii UW. Mimo ograniczonego czasu na referaty i dyskusje uczestnikom udało się utrzymać dyscyplinę czasową, przy jednoczesnym zachowaniu głębi i merytoryki wystąpień.

Poza częścią oficjalną każdy dzień konferencji kończył się wspólnym spotkaniem przy kolacji; najpierw w „Dworze Polskim”, a następnie w „Piwnicy Świdnickiej”, gdzie uczestnicy mieli możliwość wysłuchania koncertu na żywo.

Nowa formuła konferencji, zakładająca równoległe obrady w wielu grupach roboczych, okazała się sukcesem zarówno dla panelistów, jak i organizatorów. Sam zjazd niewątpliwie na długo pozostanie w pamięci jego uczestników.